

Stockholms stads sektorsarbete för civil beredskap

Kulturarv

Malin Myrin 2026-05-22

Kommunernas ansvar:

- Skydda liv, hälsa, miljö och viktig samhällsservice vid kriser och höjd beredskap
- Säkerställa att verksamheter som vård, omsorg, vatten, skola och räddningstjänst fungerar även vid störningar
- Genomföra risk- och sårbarhetsanalyser för att identifiera hot, brister och behov av åtgärder
- Planera och öva krisledning samt samordning mellan kommunala förvaltningar och externa aktörer
- Informera invånare tydligt och snabbt före, under och efter en kris
- Stärka beredskap för civilt försvar och kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid höjd beredskap eller krig
- Samverka med myndigheter, regioner, näringsliv och civilsamhälle för att hantera kriser effektivt

Den samhällsviktiga funktionen avser förmågan att samla in, skydda och bevara det materiella, immateriella och digitala kulturarvet samt dokumentation av kulturarvet, liksom att upprätthålla verksamhet vid museer, bibliotek och arkiv.

Stockholms stad

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för:

- Fritidsverksamhet för barn och ungdomar
- Kommunal förskola
- Försörjningsstöd budget- och skuldrådgivning
- Konsumentrådgivning
- Renhållning, skötsel och underhåll av parker samt parkinvesteringar
- Lokala näringslivsfrågor
- Lokalt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete
- Lokala stadsmiljöfrågor
- Service och omsorg till personer med funktionsnedsättning
- Social service, omsorg och behandling samt familjerätt
- Äldreomsorg

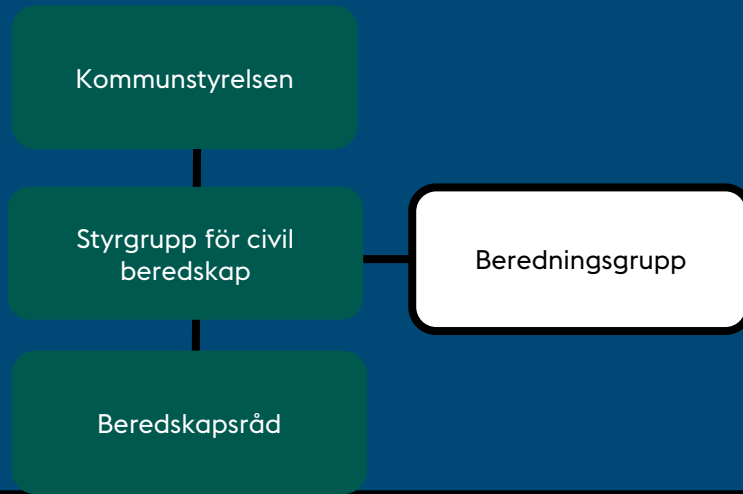
Fackförvaltningarna ansvarar för verksamheter som är gemensamma för hela staden:

- Arbetsmarknadsförvaltningen
- Exploateringskontoret
- Fastighetskontoret
- Idrottsförvaltningen
- Kulturförvaltningen
- Kyrkogårdsförvaltningen
- Miljöförvaltningen
- Revisionskontoret
- Serviceförvaltningen
- Socialförvaltningen
- Stadsarkivet
- Stadsbyggnadskontoret
- Trafikkontoret
- Utbildningsförvaltningen
- Valnämndens kansli
- Äldreförvaltningen
- Överförmyndarförvaltningen

Stockholms Stadshus AB ägs av Stockholms stad och är moderbolag i koncernen som består av:

- Familjebostäder
- Micasa Fastigheter
- Mässfastigheter
- S:t Erik Försäkring
- S:t Erik Livförsäkring
- S:t Erik Markutveckling
- Skolfastigheter i Stockholm (SISAB)
- Stockholm Globe Arena Fastigheter
- Stockholms Hamn
- Stockholmshem
- Stockholm Business Region
- Stockholm Parkering
- Bostadsförmedlingen i Stockholm
- Stockholms Stadsteater
- Stockholm Vatten och Avfall
- Stokab
- Svenska Bostäder (Stadsholmen)
- Stockholm Exergi

Sektorsorganisation för civil beredskap

Geografiskt områdesansvar

Nätverket för civil beredskap

Sektorsorganisationens syfte och mål:

Identifiera stadsövergripande samhällsviktig och totalförsvarsviktig verksamhet

Identifiera stadsövergripande åtgärder som stärker stadens beredskapsförmåga

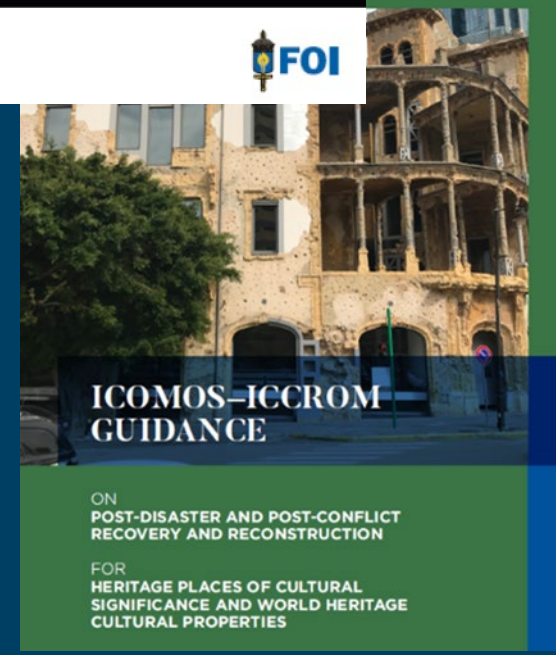
Samordna stadsövergripande beredskapsfrågor med berörda förvaltningar och bolag

Planeringsprocessen:

1. Sektorsövergripande risk- och sårbarhetsanalys
2. Sektorsövergripande beredskapsplan
3. Sektorsövergripande beredskapsinriktning

Risk- och sårbarhetsanalys – Kulturarv

- Befintlig forskning och rapporter
- Seminarier, workshops och diskussioner med kollegor
- Kartläggning av den kulturegendom som staden förvaltar samt av personella resurser

Avgränsningar :

- Skydd av kulturegendom som förvaltas av Stockholms stad
- Situationer som innebär höjd beredskap och risk för väpnad konflikt eller ytterst krig
- Frågor och situationer som överskrider organisatoriska förvaltningsgränser där samordning och samverkan är avgörande

Vad är det kulturarvet ska skyddas mot? Hur ser hoten ut?

- Fysisk förstörelse inklusive stöld
- Cyberhot och påverkan

- Moderna konflikter består av en kombination av traditionella och hybrida hot.

Kulturarv och kulturregendom inom Stockholms stad

- Omfattande kulturarv och en mångfald av kulturmiljöer
- Museer, arkiv, bibliotek, konstsamlingar och offentlig konst
- Värdefulla kulturmiljöer, historiska monument och fornlämningar
- Kulturregendom av nationell och internationell betydelse

Ansvar är spritt över många förvaltningar och bolag bland annat:

- Stadsarkivet
- Kulturförvaltningen
- Fastighetskontoret
- Kyrkogårdsförvaltningen
- Trafikkontoret
- Kulturhuset och Stadsteatern

Förmågebedömning

Ansvar är fördelat mellan flera förvaltningar och kommunala bolag (sprettig ansvarsfördelning)

God förvaltning är grunden för en effektiv beredskap

Kritiska beroenden finns:

- Samlingar är ofta beroende av säkra och väl fungerande magasin
- Undanförsel kräver transporter, lagringskapacitet och utbildad personal
- Skydd av kulturegendom på plats kräver material och personal
- Digitala samlingar kräver robusta backuplösningar och stark cybersäkerhet

Staden har en stark grund att bygga vidare på:

- Hög kompetens inom staden
- God generell förståelse för vilka hot som kan uppstå
- Goda förutsättningar för samordning och prioritering

Samtidigt finns brister:

- Det är i vissa fall oklart vem som ansvarar för vad
- Vissa förvaltningar är osäkra på vilken kulturegendom som ingår i deras ansvar
- Ansvar för en och samma kulturmiljö kan i vissa fall vara uppdelat mellan flera aktörer

Sårbarheter och svagheter

- Skydd på plats
- Kapacitet för undanförsel
- Digital sårbarhet
- Dokumentationsförmåga
- Prioritering

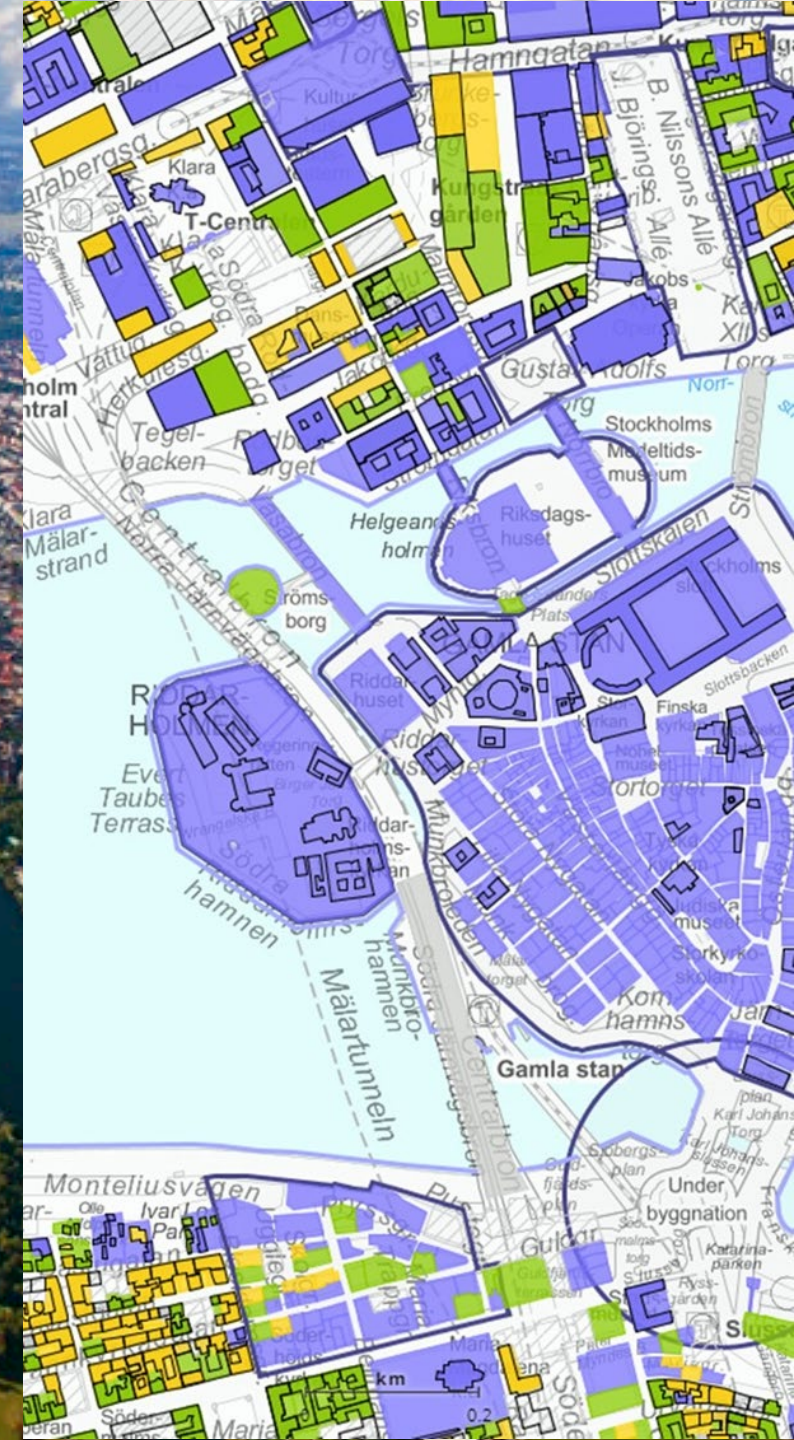
Förslag för det fortsatta arbetet

På förvaltningsnivå bör fokus ligga på att tydliggöra ansvar, säkerställa att det finns förteckningar och kunskapsunderlag samt handlingsplaner. Behov av utbildning, vägledning och erfarenhetsutbyte.

På stadsövergripande nivå är den centrala frågan samordning. Det behövs en plan för samordning, organisation och ansvarsfördelning vid höjd beredskap och ytterst krig för ett effektivt nyttjande av befintliga kompetenser och resurser. Planen behöver hantera skydd på plats, undanförsel, digital säkerhet, dokumentation och prioritering. Behov av ett stadsinternt nätverk för beredskapsområde skydd av kulturarv.

Utestående frågor på stadsövergripande nivå

- Digitalisering och digitala samlingar
- Kulturarvets betydelse för samhällelig resiliens
- Ansvarsvarstagande för sammanhängande miljöer och bebyggelseområden med höga kulturhistoriska värden som inte förvaltas av staden och/eller har flera olika fastighetsägare
- Samverkan med externa aktörer

Se kulturarvet som en gemensam tillgång – ett levande kollektivt minne som förenar människor över gränser och generationer – en kraft för fred.

